

CONCEPT

Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van , nr. WJZ/ [Pm] tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies in verband met de verlenging van de subsidiemodules Eurostarsprojecten, Internationaal innoveren en Versterking cyberweerbaarheid

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

Gelet op artikel 2, eerste lid, van het Kaderbesluit nationale EZ-subsidies;

Besluit:

Artikel I

De Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.7.12 wordt "1 januari 2021" vervangen door "1 januari 2026".

B

In artikel 3.8.15 wordt "1 januari 2021" vervangen door "1 januari 2026".

C

In artikel 4a.2.13 wordt "1 april 2021" vervangen door "1 april 2024".

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

TOELICHTING

1. Aanleiding

In artikel 4.10, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016 is bepaald dat subsidieregelingen een vervaltermijn van maximaal vijf jaren bevatten. De titels 3.7 (Eurostarsprojecten) en 3.8 (Internationaal innoveren) (hierna subsidiemodules betreffende EUREKA-programma's) en 4a.2. (Versterking cyberweerbaarheid) van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies hebben een vervaldatum van 1 januari 2021 respectievelijk 1 april 2021. Om hieronder vermelde redenen is besloten de vervaldatum van de subsidiemodules betreffende EUREKA-programma's te verlengen tot 1 januari 2026 en van de subsidiemodule Versterking cyberweerbaarheid tot 1 april 2024.

Op grond van artikel 4.10, zevende lid, van de Comptabiliteitswet 2016 is het ontwerp van deze wijzigingsregeling op [datum] aan de Tweede Kamer overgelegd.

2. Subsidiemodules betreffende EUREKA-programma's

2.1 Achtergrond en inhoud van de subsidiemodules betreffende EUREKA-programma's

EUREKA-programma's

De subsidiemodule Eurostarsprojecten en Internationaal innoveren, opgenomen in titel 3.7 respectievelijk 3.8, van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies bevatten subsidie-instrumenten voor zogenaamde EUREKA-programma's die mogelijk worden gemaakt door het EUREKA-netwerk. Het EUREKA-programma is een intergouvernamenteel programma van meer dan 40 landen en de Europese Unie die de leden van het EUREKA-netwerk vormen. De belangrijkste ambitie is het bevorderen van productiviteit en concurrentiekracht van de industrie door technologische R&D-samenwerking en innovatie. De clusters beogen de mondiale concurrentiekracht van de Europese industrie te versterken door internationale technologische samenwerking tussen bedrijven eventueel samen met kennisinstellingen te stimuleren. Individuele clusters richten zich op specifieke thema/technologiegebieden. De EUREKA-programma's worden ondersteund door nationale subsidie-instrumenten, onder andere door voormelde subsidiemodules uit Nederland.

De subsidiemodule Eurostarsprojecten

De subsidiemodule Eurostarsprojecten voorziet in ondersteuning van Eurostarsprojecten. Eurostars is een internationaal programma dat zich richt op het ondersteunen van internationale R&D-samenwerkingsprojecten door vooral het MKB. Eurostars is een generiek instrument dat open staat voor R&D-samenwerkingsprojecten uit alle sectoren. Voordat een project op grond van de subsidiemodule Eurostarsprojecten voor subsidie in aanmerking kan komen, moeten de internationale Eurostarsprojecten wel eerst beoordeeld en gerangschikt zijn door een daarvoor aangewezen internationale jury. De Nederlandse organisaties die deelnemen aan projecten die door deze jury positief zijn beoordeeld, zouden via de subsidiemodule Eurostarsprojecten voor nationale subsidie in aanmerking kunnen komen. Om die reden wordt de subsidiemodule Eurostarsprojecten altijd op een moment opengesteld dat het begin van de openstellingsperiode aansluit op de afronding van de beoordeling en rangschikking door deze internationale jury.

De subsidiemodule Internationaal innoveren

De subsidiemodule Internationaal innoveren bevat een aantal specifieke programma's die mogelijk worden gemaakt door het EUREKA-netwerk. Deze EUREKA-programma's hebben betrekking op diverse typen innovatieprojecten die ieder een eigen subsidieplafond hebben. Zo worden ITEA3-, PENTA- en AI-innovatieprojecten ondersteund. De ITEA3-, PENTA- en AI-programma's faciliteren innovatieprojecten die uitgevoerd worden door deelnemers die gevestigd zijn in Nederland, aangevuld met andere deelnemers die gevestigd zijn in een ander land dat is aangesloten bij het EUREKA-netwerk.

Ook wordt op grond van de subsidiemodule Internationaal innoveren subsidie verstrekt voor Global Stars-innovatieprojecten. Met deze subsidiemodule worden Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen gestimuleerd om marktgerichte R&D uit te voeren met partners uit landen waarvoor geen ander Europees of EUREKA innovatie instrumentarium beschikbaar is. Het Global Stars-programma faciliteert innovatieprojecten die uitgevoerd worden door deelnemers die gevestigd zijn in Nederland, aangevuld met andere deelnemers die gevestigd zijn in tenminste één ander land dat is aangesloten bij het EUREKA-netwerk samen met deelnemers die gevestigd zijn in een land dat geen lid is van het EUREKA-netwerk.

Voor iedere deelnemer aan een ITEA3-, PENTA-, AI- of Global Stars-innovatieproject geldt dat deze subsidie moet aanvragen in het land waar deze gevestigd is. Het land van herkomst ondersteunt de desbetreffende deelnemer als deze zowel voldoet aan de voorwaarden die opgenomen zijn in de internationale ITEA3-, PENTA-, AI- of Global Stars-innovatiecall als aan de nationale voorwaarden.

In de subsidiemodule Internationaal innoveren is voor alle typen innovatieprojecten een begripsomschrijving opgenomen waarbij het hebben van een EUREKA-label van het desbetreffende EUREKA-cluster één van de doorslaggevende elementen is. Mede hiermee wordt voorzien in een specifieke basis voor het verstrekken van subsidies aan deze innovatieprojecten. De innovatieprojecten die ingediend worden bij een gezamenlijke innovatiecall, worden namelijk internationaal beoordeeld en bij voldoende kwaliteit voorzien van een EUREKA-label door het EUREKA-clusterprogramma waaronder het innovatieproject valt, en in geval van AI-innovatieprojecten EUREKA-label door het EUREKA-clusterprogramma dat het cluster overstijgende AI-project adopteert.

2.2 Verlenging van de subsidiemodules betreffende EUREKA-programma's

In 2020 is de Nederlandse deelneming in de EUREKA-clusters (via de subsidiemodules Eurostarsprojecten en Internationaal innoveren) geëvalueerd. Uit dit onderzoek komt een positief beeld over de doeltreffendheid van deze subsidiemodules naar voren. Bedrijven met een toegewezen projectaanvraag geven aan dat deelname aan deze subsidiemodules vooral bevorderlijk is voor meer en betere internationale R&D-samenwerking, het verwerven van nieuwe technologische kennis en een snellere doorlooptijd van innovaties. Ook blijkt uit de evaluatie dat de subsidiemodules erin slagen hun relevante doelgroep te bereiken en te betrekken bij de activiteiten.

Voor de subsidiemodule Eurostarsprojecten komt ook een positief beeld uit de evaluatie over de doeltreffendheid en doelmatigheid van deze subsidiemodule. Een belangrijke bevinding uit de evaluatie is dat er sprake is van een significant positief effect van toekenning van een Eurostars-subsidie op R&D-activiteiten. Er wordt op dit moment gewerkt aan de opvolger van het Eurostarsprogramma voor de periode 2021-2027. Het EUREKA-netwerk is hierbij in gesprek met de Europese Commissie om Eurostars in partnerschap met de EU te continueren na 2020.

Voor de subsidiemodule Internationaal innoveren was een punt van aandacht dat de lange looptijd van de cluster-programma's (in dit geval de nog door Nederland gesubsidieerde programma's ITEA3 en PENTA) soms op gespannen voet kon komen te staan met de noodzakelijke actualiteit van de thema's. Dit punt is meegenomen bij de ingrijpende vernieuwing van de EUREKA-clusters, die onder het Nederlands EUREKA-voorzitterschap in juni 2020 door de EUREKA High Level Group is goedgekeurd en thans wordt geïmplementeerd in onder meer de subsidiemodule Internationaal innoveren.

In het kader van deze vernieuwing is aan de subsidiemodule Internationaal innoveren (aanvullend op de EUREKA-cluster-programma's ITEA3- en PENTA) het cluster overstijgend programma voor AI-innovatieprojecten toegevoegd¹. De verwachting is dat nog verdere aanpassingen van de subsidiemodule Internationaal innoveren zullen volgen. De vernieuwde opzet van de EUREKA-programma's (en daar nog opvolgende aanpassingen van de subsidiemodule Internationaal innoveren) vergroot de flexibiliteit in de programma's en biedt daarnaast nieuwe mogelijkheden voor thematische calls, met relevantie voor meerdere clusters.

Van belang is dat vooruitlopend op deze nieuwe opzet van de EUREKA-cluster-programma's reeds in 2018 het Global Stars-programma aan de subsidiemodule Internationaal innoveren is toegevoegd². Vanwege de korte looptijd van het Global Stars-programma heeft er echter nog geen evaluatie van dit onderdeel van de subsidiemodule Internationaal innoveren plaatsgevonden. Het Global Stars-programma heeft echter wel aangetoond een adequate (vernieuwende) aanvulling te zijn op bestaande EUREKA-programma's. Zo is het Global Stars-programma in de periode van 2018 tot en met 2020 ingezet voor Nederlandse samenwerking met India, Taiwan, Brazilië, en Singapore. Deze samenwerking heeft geleid tot 17 R&D-projecten met Nederlandse deelnemers (zowel MKB-ondernemingen als grote ondernemingen), met een totale omvang van € 8.500.000, waarvan € 5.200.000 is ingebracht door private R&D uitgaven van de Nederlandse deelnemers aan de innovatieprojecten en € 3.300.000 door subsidie op grond van de subsidiemodule Internationaal innoveren. Door dit succes van het Global Stars-programma is het beschikbare jaarlijkse budget van € 1.000.000 in de periode 2018 en 2019 vanaf 2020 verhoogd naar € 2.000.000.

Om voormelde redenen worden de subsidiemodules Eurostarsprojecten en Internationaal innoveren verlengd tot 1 januari 2026.

¹ Zie Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 19 augustus 2020, nr. WJZ/20188874, tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2020 in verband met de openstelling van de subsidiemodule Internationaal innoveren voor AI-innovatieprojecten en aanpassingen ten aanzien van de openstelling van de subsidiemodule Seed capital technostarters (Stcrt. 2020, 45497).

² Zie Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 11 juli 2018, nr. WJZ/18145957, tot wijziging van de Regeling nationale EZ-subsidies en Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2018 in verband met de openstelling en wijziging van de subsidiemodule Internationaal innoveren (Stcrt. 2018, 40146).

3. Versterking Cyberweerbaarheid

De subsidiemodule Versterking cyberweerbaarheid, opgenomen in titel 4a.2 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies, biedt cyberweerbaarheidsnetwerken de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor een cyberweerbaarheidsplan. De subsidiemodule stimuleert samenwerking op het terrein van cybersecurity om zo de cyberweerbaarheid van niet-vitale ondernemingen te versterken. De cyberweerbaarheidsnetwerken vormen samen een landelijk dekkend stelsel van informatieknooppunten waar ondernemers terecht kunnen voor kennis, dreigingsinformatie, best practices en handelingsperspectief op het terrein van cybersecurity. Deze publiek-private samenwerkingen vormen een belangrijk speerpunt in de Digitaliseringsstrategie 2020³. Dit komt ook terug in de doelstellingen van de Nederlandse Cybersecurity Agenda (NCSA)⁴, waarbij ingegaan wordt op de inrichting van een landelijk dekkend stelsel van cyberweerbaarheidsnetwerken waarbinnen informatie over cybersecurity breder, efficiënter en effectiever wordt gedeeld tussen publieke en private partijen.

In 2018 was voor deze subsidiemodule, toen nog als beleidsexperiment cyberweerbaarheid, € 1.000.000 beschikbaar gesteld. Omdat de eerste uitvraag liet zien dat er genoeg potentieel was, is deze subsidiemodule in 2019 met twee jaar verlengd tot 1 april 2021⁵ en is verder gegaan onder de naam subsidiemodule Versterking cyberweerbaarheid. Zowel in 2019⁶ en 2020⁷ is er wederom € 1.000.000 beschikbaar gesteld.

De subsidiemodule is in de periode 2018 tot en met 2020 ingezet om zo naar een landelijk dekkend stelsel van informatieknooppunten toe te werken. In totaal zijn er 18 cyberweerbaarheidsnetwerken waaraan subsidie is verstrekt onder deze subsidiemodule. Deze samenwerkingsverbanden vormen op regionaal, sectoraal of brancheniveau een belangrijke schakel naar hun achterban. Om de oogst van de resultaten van de subsidieverstreking onder deze subsidiemodule te bestendigen en om het landelijk dekkend stelsel verder te consolideren, wordt deze subsidiemodule dan ook verlengd tot 1 april 2024.

4. Staatssteun

De subsidiemodules Eurostarsprojecten, Internationaal innoveren en Versterking cyberweerbaarheid bevatten staatssteun. Voor de subsidiemodules

³ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/06/25/nederlandse-digitaliseringsstrategie-2020>.

⁴ Zie <https://www.ncsa.nl/onderwerpen/nederlandse-cyber-security-agenda/documenten/publicaties/2019/mei/01/nederlandse-cybersecurity-agenda>.

⁵ Zie Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 1 februari 2019, nr. WJZ/18308083, houdende wijziging van de Regeling nationale EZ-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2019 in verband met de verlenging, wijziging en openstelling van de subsidiemodule betreffende samenwerking op het gebied van cyberweerbaarheid a (Stcrt. 2019, 6700).

⁶ Zie Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 1 februari 2019, nr. WJZ/18308083, houdende wijziging van de Regeling nationale EZ-subsidies en de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2019 in verband met de verlenging, wijziging en openstelling van de subsidiemodule betreffende samenwerking op het gebied van cyberweerbaarheid a (Stcrt. 2019, 6700).

⁷ Zie Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 8 februari 2020, nr. WJZ/20026832, tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2020 in verband met de openstelling van de subsidiemodules Internationaal innoveren en Versterking cyberweerbaarheid en enkele wijzigingen hiervan (Stcrt. 2020, 8536).

Eurostarsprojecten en Internationaal innoveren wordt dit gerechtvaardigd door artikel 25 van de algemene groepsvrijstellingsverordening⁸ (zie artikel 3.7.11 respectievelijk 3.8.14 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies). Voor de subsidiemodule Versterking cyberweerbaarheid wordt dit gerechtvaardigd door de algemene de-minimisverordening⁹, of, indien de subsidie wordt verleend aan een mkb-ondernemer, door artikel 18 van de algemene groepsvrijstellingsverordening, voor zover het consultancysteun betreft en de algemene de-minimisverordening, voor zover het steun voor overige activiteiten betreft (zie artikel 4a.2.12 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies).

De verlenging van de horizonbepaling van deze subsidiemodules brengt geen verandering in de staatssteunaspecten, omdat de voorwaarden van deze subsidiemodules ongewijzigd blijven. De datum van de verlengde horizonbepaling van deze subsidiemodules ligt na de datum waarop de looptijd van de algemene groepsvrijstellingsverordening en algemene de-minimisverordening verstrijkt. Behoudens het geval waarin de algemene groepsvrijstellingsverordening en algemene de-minimisverordening verlengd worden, zullen de desbetreffende subsidiemodules alleen worden opengesteld, indien hiervoor in het staatssteunrecht een (andere of nieuwe) rechtvaardigingsgrond gevonden kan worden. Alsdan zullen de desbetreffende subsidiemodules hier ook op worden aangepast door de andere of nieuwe rechtvaardigingsgrond te noemen en - zo nodig - inhoudelijke wijzigingen als gevolg van de nieuwe kaders aan te brengen.

5. Regeldruk

De verlenging van de vervaltermijn van de voormelde subsidiemodules leidt niet tot het wijzigen van informatieverplichtingen, en daarom ook niet tot een toe- of afname van de regeldruk bij de gebruikers van deze subsidiemodules.

6. Vaste verandermomenten

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst. Met de datum van inwerkingtreding wordt afgeweken van de systematiek van de vaste verandermomenten, inhoudende dat ministeriële regelingen met ingang van de eerste dag van een kwartaal in werking treden en twee maanden voordien bekend worden gemaakt. Dat kan in dit geval worden gerechtvaardigd, omdat de doelgroep van deze subsidiemodules gebaat is bij spoedige inwerkingtreding. Op deze wijze kunnen deze subsidiemodules in 2021 opnieuw opengesteld worden. De bepalingen van deze regeling inzake de vervaldata zijn op [Pm] 2020 aan de Tweede Kamer overgelegd. Hierdoor is de inhoud van de regeling al openbaar bekend gemaakt.

De Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

⁸ Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU 2014, L 187).

⁹ Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PbEU 2013, L 352).